

Van in het dorp dienen we meteen een klim van 400 meter te overwinnen, de langste klim van de dag. Boven op de Col staat een oude windmolen en twee Genuese torens.

Rond de middag eten we onze boterhammetjes op in het schilderachtig gelegen dorpje Tollare.

Tollare is het meest noordelijke dorpje van Cap Corse. Het heeft een Genuese toren en een natuurlijke haven.

Ik zie het dorp Centuri liggen, waar de auto staat. Ik kijk net naar mijn uurwerk, het is 15.55 uur. Ik kijk naar de wandel gps, het is nog 1250 m naar de auto. Ik denk dat we iets na 16.00 uur op een terrasje zitten. Ik passeer een jong koppeltje dat nog de berg in trekt. We zeggen elkaar goeiedag. Ongeveer 1 minuut later hoor ik achter mij roepen. Ik kijk om, ik zie het koppeltje dat mij net was gekruist, hevig met de armen zwaaien. Ik zie Henri niet. Is Henri ten val gekomen? Ik keer meteen op mijn stappen terug. Henri zit op zijn zitvlak op het pad. Ik vraag hem of hij gevallen is? Of alles goed is? Geen antwoord. Henri zijn ogen zijn wijd open gesperd maar kijkt niemand aan, kijkt doelloos voor zich heen. Hij kan niet meer praten, kan niet meer recht staan. Op het ogenblik dat het jonge koppeltje mij vraagt of hij soms mijn vriend is, draaien Henri zijn ogen weg en valt hij achterover. De man van het jonge stel (hij draagt een hoedje) kan net voorkomen dat Henri met zijn hoofd op de grond valt. Ik zie meteen dat de situatie ernstig is, Henri heeft het bewustzijn verloren. Ik neem mijn gsm om de hulpdiensten te bellen maar ik heb geen bereik. Ik vraag aan de man met het hoedje of hij bereik heeft. Pas de service is het antwoord. Ik zie het dorp voor mij liggen. Ik zeg tegen de man met het hoedje dat hij naar het dorp moet gaan. Dat hij de hulpdiensten moet bellen op het noodnummer 112, dat ik een helikopter nodig heb. De man gehoorzaamt meteen maar na een tiental passen draait hij zich om en vraagt hij mij of het echt nodig is dat er een helikopter dient te komen. Heel kordaat zeg ik hem dat ik een helikopter nodig heb. De man spoed zich in de richting van het dorp. Als hij een honderdtal meter verder is zie ik dat hij aan het bellen is, dat hij telefonisch bereik heeft. Ondertussen zegt zijn vriendin mij dat zij verpleegkundige is, dat Henri het bewustzijn verloren heeft en dat ik hem terug bij bewustzijn moet krijgen, dat we hem anders gaan verliezen, dat ik zijn naam moet roepen. Ik roep zijn naam, sla op zijn

benen, sla in zijn gezicht, hij komt terug bij bewustzijn. De man met het hoedje is ook terug, zegt dat ze een helikopter zullen sturen. Ik vraag aan het stel of ze water bij hebben. Enkel de man met het hoedje heeft een halve liter water bij. Als Henri bij komt probeer ik hem te doen drinken, lukt niet, heeft geen slikvermogen, alles loopt er terug uit. Plots nog meer mensen, zelfs een dame in bikini, ik vraag me af van waar die plots komen. Ik vraag aan een van de omstaanders om de benen van Henri in de hoogte te houden, dat het bloed naar de meest vitale functies kan stromen. Dan zie ik mensen van tussen de maquis komen, staat er een man bij ons met een grote gieter gevuld met water. De man met de gieter zegt mij dat hij, net onder ons, een klein buitenverblijfje heeft, verstopt tussen de maquis. Ik vraag of hij ook poedersuiker heeft. Even later wordt er een pot kristalsuiker gebracht. Met een koffielepel proberen we suiker toe te dienen. De tanden blijven echter op elkaar geklemd. Ik dien toch suiker toe tussen de lippen. Henri verliest terug het bewustzijn. Henri krijgt nu ook stuip trekkingen met de armen. Ondertussen is er al een half uur verstreken. Nog geen helikopter in zicht. Ik vraag aan de man met het hoedje om terug naar de plaats te gaan waar hij telefonisch bereik had met zijn gsm, om terug te bellen naar de hulpdiensten, om aan te dringen. De man loopt terug in de richting van het dorp. Ondertussen hebben de mensen van het buitenverblijf 4 kussens gebracht. Wij doen Henri zijn rugzak af en proberen het hem wat comfortabeler te maken door kussens onder hem te steken. De man met het hoedje komt terug, hij heeft slecht nieuws. De helikopter kan niet komen, is te druk bezig met andere interventies. Maar er zou een ziekenwagen onderweg zijn en drie brandweermannen. We doen er alles aan om Henri bij ons te houden. Hij heeft een heel versnelde ademhaling, verliest met tussenpozen het bewustzijn. Ik giet water over zijn gezicht om hem terug bij bewustzijn te krijgen, soms helpt het, soms helpt niets. Ik besluit, in overleg met de verpleegkundige, om ook water over zijn t-shirt te gieten, om hem af te koelen. Zij vindt het une bonne idée. Wij houden nu ook zijn t-shirt nat, hebben toch water in overvloed. Ik neem mijn regenscherm om hem te beschutten tegen de zon. Even later komen de mensen van het buitenverblijf met een grote parasol. Dat is nog beter, nu ligt Henri volledig in de schaduw. Ik denk na, wat kunnen we nog meer doen? Ik kan verder niets meer bedenken, denk dat we niet meer kunnen doen. We lossen elkaar af, de man met het hoedje blijft steeds achter Henri staan zodat hij zijn hoofd kan beschermen als Henri oncontroleerbare bewegingen maakt. Er is steeds iemand die de parasol vast houdt, iemand die de benen van Henri in de hoogte houdt en iemand die praat tegen Henri en hem afkoelt met water. Na 1 uur en 50 minuten komen de drie brandweermannen er aan. Zij hebben een draagberrie bij en rugzakken vol met eerste hulpmateriaal. Ik vraag of ze ook infusen bij zich hebben, dat Henri niet kan drinken, dat hij vocht nodig heeft. Zij hebben geen infusen bij, dat mag enkel toegediend worden door een arts. Ze hebben wel zuurstof bij. Er wordt zuurstof toegediend. Zij hebben ook een apparaat bij dat de hartslag en de bloeddruk meet. Ook dat apparaat wordt aangekoppeld. Ze hebben ook een defibrillator mee die in gereedheid wordt gebracht voor het geval dat dit nodig mocht zijn. Zij staan ook radiofonisch in verbinding met een urgentiearts. Ik geef een volledige beschrijving van de situatie. Alles wordt doorgegeven aan de urgentiearts. We mogen van de urgentiearts geen drinken of suiker meer toedienen. Dat doen we dan ook niet meer. De persoon wel blijven afkoelen en bij bewustzijn proberen te houden. De ziekenwagen staat stand-by in het dorp. OK, dan brengen we hem toch naar het dorp, op de draagberrie, naar de ziekenwagen. Ik zal wel helpen, dan zijn we toch met vier! De dienstchef van de drie

brandweermannen kijkt naar de andere brandweermannen. Beiden knikken negatief. De chef brandweerman zegt mij dat er op het pad drie grote obstakels zijn die te gevaarlijk zijn om er langs te gaan met de draagberrie. Ik dring aan, mijn wandel gps zegt dat we op 1250 m van de auto staan, werkelijke afstand, geen afstand in vogelvlucht. Er was een aanlooproute van 750 m naar de wandellus. De aanlooproute was volledig op asfalt, dan hebben we toch maar 500 m bergpad meer? Dat moet toch gaan? De chef blijft bij zijn beslissing. Als we dat doen, zegt hij, brengen we niet alleen uw vriend in gevaar maar ook onszelf en jouzelf. Ik kijk naar de twee andere brandweermannen. Maar zij steunen hun chef. Een van de brandweermannen zit al een tijdje te kijken naar de zee. Hij zegt tegen zijn chef, kunnen we hem niet evacueren via de zee. De drie brandweerlui overleggen het voorstel. Ze denken dat dit moet mogelijk zijn. We bevinden ons 30 hoogtemeters boven de zee. Tussen ons en de zee is maquis, redelijk steil naar beneden. Zelf denk ik dat dit niet mogelijk is maar zeg het niet luidop, maar als zij het zeggen, laat ons dat dan maar doen. De chef neemt contact op met de basis, vraagt om een boot. Ondertussen blijft de toestand van Henri achteruit gaan. De frequenties van bewustzijnsverlies volgen elkaar vlugger op. Het bewustzijnsverlies duurt ook langer. Nu ook af en toe stuiptrekkingen met de benen. Soms komt Henri bij bewustzijn en begint hij te roepen, probeert zich recht te trekken aan de maquis, uit dierlijke kreten.....

Ik probeer hem zoveel mogelijk gerust te stellen, dat ik bij hem ben, dat alle mensen hem willen helpen, dat er nog meer hulp onderweg is. Soms lukt het en wordt hij rustig tot het volgende bewustzijnsverlies. Reeds korte tijd later is de boot er. Ik denk dat het een boot is die in de haven van Centuri was aangemeerd. De man in de boot heeft oogcontact met ons en zwaait naar ons. Ik zie de boot van links naar rechts varen en dan van rechts naar links. Ik hoor de radioberichten, ik hoor het woord impossible. Ik weet niet waarom het onmogelijk is, zal wel te maken hebben met de rotsen of de kliffen, ik vraag ook niet naar de reden. De boot vertrekt terug in de richting van de haven. Ik begin de moed te verliezen, de moed zakt mij in de schoenen. Ik kijk terug naar de chef van de brandweermannen, wijs met mijn volledige arm en hand naar het bergpad, maar voordat ik hem kan vragen om Henri toch maar te evacueren via het bergpad, knikt hij al van neen. Ik vraag aan de chef of er geen arts is in het dorp die infusen kan toedienen. Hij weet niet of er een arts is en als er een is dan komt die niet, enkel een urgentiearts trekt de bergen in. Maar een urgentiearts wordt steeds ter plaatse gebracht met een helikopter en die is er niet....

De chef roept terug de basis op, zegt dat evacuatie enkel maar mogelijk is met de helikopter, dat de toestand van het slachtoffer precair is, dat een helikopter nodig is met de hoogste prioriteit. Ik hoor ook het antwoord van de basis. Is genoteerd, hoogste prioriteit.

De chef ziet dat ik niet tevreden ben met dit antwoord. Die mens ligt hier te creperen, dood te gaan, en dan zegt men dat ze het hebben genoteerd! De chef ziet mijn machteloosheid, zegt mij dat ze ook niet meer kunnen doen, dat het ook voor hen frustrerend is, en legt mij uit dat Corsica maar 2 helikopters heeft, één voor het zuidelijke gedeelte van het eiland en één voor het noordelijke deel. Dat beide toestellen nagenoeg de ganse dag in de lucht hangen, dat Corsica eigenlijk 4 helikopters nodig heeft. Dat hierdoor, jammer genoeg, niet iedereen kan geholpen worden. Wat later komt er een oproep van de basis. De helikopter zal er over 20 minuten zijn. Eindelijk eens een positief radiobbericht! 5 minuten later terug een oproep, die

20 minuten zijn niet haalbaar, het zullen 30 minuten zijn. En eindelijk om 19.15 uur, 3 uur en 15 minuten na de eerste oproep hoor ik eindelijk het geratel van de wieken van de helikopter. Nog nooit zo gelukkig geweest om dit geluid te horen. Een brandweerman heeft positie ingenomen op zo'n honderd meter van ons vandaan, op een plaats waar de hulpverleners het makkelijkste de helikopter kunnen verlaten. De helikopter zakt tot op ongeveer 1 meter van de grond en de hulpverleners springen uit het toestel. Er is een vrouwelijke urgentiearts in het team samen met 2 duikers (waarvan één met een nat pak), en een verpleegkundige. De urgentiearts zegt mij dat ze al werd gebriefd maar dat ik toch nog maar eens moet zeggen wat er gebeurd is. Ik zeg haar dat Henri sowieso, zonder enige twijfel, gedehydrateerd is, dat hij daar al een halve dag zonder drinken ligt, in een temperatuur van 30 graden. Ze vraagt mij nog of hij gekwetst is, bloedingen heeft. Volgens mij niet. Meteen geeft ze twee infusen, in elke arm één. De verpleegkundige houdt de infusen in de hoogte. De arts koppelt allerlei apparatuur aan. Onderzoekt Henri vluchtig. De helikopter wordt weggestuurd, slachtoffer is niet stabiel. Na een vijftal minuten staat de arts recht. Ze begint met beide handpalmen te drukken op beide baxters. Druppelsgewijs gaat het blijkbaar te traag. Na enkele minuten zijn beide baxters leeg. Er wordt nu één enkel infuus aangebracht. De arts doet verder haar werk. Ik trek mij wat terug. Na 45 minuten wordt de helikopter terug geroepen, de patiënt mag overgebracht worden naar het ziekenhuis. De helikopterpiloot zegt : "3 minuten". En inderdaad na een paar minuten is hij terug en wordt Henri overgebracht naar het ziekenhuis. Een van de duikers zegt mij dat ze maar 7 minuten nodig hebben om naar het ziekenhuis te vliegen. Het is ondertussen al donker. De mensen van het buitenverblijfje zijn al terug naar het dorp. Ik zoek de ingang van het buitenverblijf en breng er de kussens, de gieter en de pot suiker naartoe. Ik ga naar de auto, ik breng het adres van het ziekenhuis in, in mijn gps en moet nog twee uur rijden naar het ziekenhuis. De receptionist in het ziekenhuis zegt mij dat Henri op de reanimation ligt. Men telefoneert naar de dienst, ik mag langs gaan. Ik bel aan, minuten later gaat de deur open. Moet wachten in de wachtzaal, de dokter gaat komen. Na enige tijd komt er inderdaad een arts langs. Ik vraag naar de toestand van Henri. De arts beantwoordt niet mijn vraag maar begint zelf vragen te stellen, ben je familie, neen wie ben je dan wel. Ik leg de toestand uit. Dan zegt de dokter dat het al heel wat beter gaat met mijn vriend, dat hij het zal te boven komen. Maar hij voegt er wel fijntjes aan toe dat het niet veel langer meer had mogen duren. Ik vraag of er hartproblemen waren. De dokter zegt mij dat er niets in die richting wijst maar dat er niets kan uitgesloten worden, dat er nog verdere onderzoeken dienen te gebeuren. Hij denkt eerder in de richting van een shock, veroorzaakt door een te heet lichaam waar te weinig vocht in zat. Ik mag even tot bij Henri, max 5 minuten. Eerst handen ontsmetten met een speciale gel en steriele doekjes over de schoenen trekken. Als Henri mij ziet lacht hij, hij is er terug bovenop. Hij ligt in een glazen kamertje en zijn lichaam is verbonden aan allerlei apparaten. Hij herinnert zich niets meer. Als ik hem alles vertel komen er precies toch enkele flarden naar boven, dat hij is beginnen roepen en zo, maar veel is het niet. Hij weet ook dat hij plots in een helikopter lag maar weet niet hoe hij er is in- of uitgekomen. En een dame in bikini zegt hem ook niets. Ik rij naar ons appartement, bel naar Henri zijn levensgezellin. Het is het antwoordapparaat, geef in het kort het relaas van het gebeuren, dat ze mij gelijk wanneer mag terugbellen. Als laatste bel ik ook naar mijn vrouw, ook zij wist nog van niets. Na deze telefoon begeeft ook mijn lichaam het, laat de emoties de vrije loop.....

We lossen elkaar af, de benen van Henri worden steeds in de hoogte gehouden en we proberen Henri telkens weer bij bewustzijn te krijgen. We leggen steeds natte, en koude doeken op Henri zijn hoofd en houden zijn t-shirt nat. Hier is het nog mijn regenscherm die voor schaduw zorgt, later komt de grote parasol.

Ik trek mij wat terug en laat het medische team zijn werk doen.

Henri wordt eindelijk overgebracht naar het ziekenhuis van Bastia.

Zondag 16 september 201

Ik heb de voorbije nacht maar weinig geslapen. Al vroeg in de ochtend sta ik terug aan het ziekenhuis van Bastia. Mag echter niet binnen, moet mij aan de bezoeken houden. Ik stuur een sms naar Henri. Hij zegt dat ik een wandeling moet doen. Hij ligt nog altijd op de reanimation. Ik heb geen zin in een wandeling, mijn hoofd staat er niet naar. Ik besluit om terug naar Centuri te rijden. Misschien tref ik er nog de mensen aan van het buitenverblijfje. Die mensen zijn gisterenavond vertrokken naar het dorp voor het vallen van de avond en voor dat Henri werd geëvacueerd. Ik heb die mensen niet kunnen bedanken, wil dit alsnog doen. Onderweg zal ik wel regelmatig stoppen in een van de mooie bergdorpjes en daar wat rondsletteren, mijn gedachten verzetten.

Ik neem terug het Sentier des Douaniers. Ik zie de parasol van het buitenverblijfje en ik zie precies ook beweging.

Links het gat in de maquis dat eigenlijk de ingang is van het buitenverblijf. Rechts is de plaats waar Henri lag tussen de maquis op de boomwortels. Ik vind het koffielepeltje nog terug. Er kleeft nog suiker aan. Ik neem het mee.

Ik ga door het gat in de maquis, daal naar beneden en kom tot bij de mensen van het buitenverblijf. Ze herkennen mij meteen en vragen meteen hoe het gesteld is met Henri. Ze zijn opgelucht te vernemen dat Henri er bovenop komt. Ik bedank hen uitgebreid voor hun hulp. Af en toe stukt mijn stem. Ze proberen mij te troosten, zeggen dat ze zelf al een gehele dag teneergeslagen zijn, dat ze telkens terug de beelden zien opduiken van Henri, de stuiptrekkingen, de kreten, de doodsangsten in Henri's ogen....

Vroegen zich af of Henri het wel gehaald had. Nu ze weten dat Henri het te boven komt kikkeren ook zij op. Orso vertelt mij dat vorig jaar, krak op dezelfde plaats waar Henri lag, er een Zwitser is gevallen. Zijn vrouw was bij hem. Ze hadden twee kinderen. Vijf uur heeft het toen geduurd voordat de man met de helikopter werd overgebracht naar het ziekenhuis. Het duurde lang om hem te stabiliseren. Helaas is die man nog diezelfde nacht overleden. Orso drukt de lippen op elkaar en zegt dan "het is een plek des onheils", ze dachten beiden dat Henri het ook niet zou halen. Ik neem afscheid van beiden en bedank hen nogmaals uitvoerig.

Ze wonen eigenlijk in Parijs waar ze een woning hebben, waar ze enkel in de winter verblijven. Hier in het dorp hebben ze ook een woning en dan hier dit buitenverblijfje. Ze geven me hun email en hun adres in Parijs. Ik moet zeker nog eens langskomen met Henri, hier of in Parijs. Ze willen de echte Henri leren kennen.

De mensen van het buitenverblijfje, Orso en Nenneey. De grote parasol die gebruikt werd om Henri te beschaduwten brengt nu schaduw over de tafel. Achter Orso staat de groene gieter die ons zoveel water heeft gebracht.

De kussenslopen liggen voor het huisje, de eigenlijke kussens zijn al verwijderd.

Het stenen gebouwtje van het buitenverblijf van Orso en van Nenneey.

Ik flaneer nog wat rond in het dorpje Centuri. Zal de naam van dit dorpje nooit vergeten.

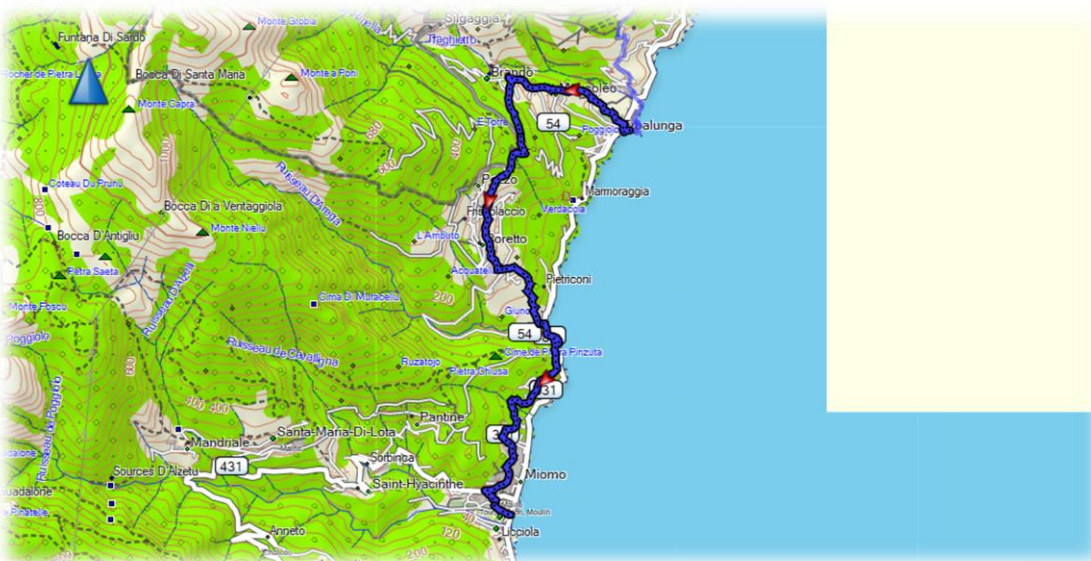
Bij valavond ga ik terug naar het ziekenhuis. Henri ligt nog steeds in het glazen kamertje op de reanimation. Ik vertel hem over Orso en zijn echtgenote, over de Zwitser die er vorig jaar is verongelukt.

Maandag 17 september 2018

- Soort : Heen- en terugwandeling langs een deel van de route van Cap Corse
- Plaats : Cap Corse
- Afstand : 15 km
- Stijgen : 700 m
- Dalen : 700 m
- Duur : 5 uur

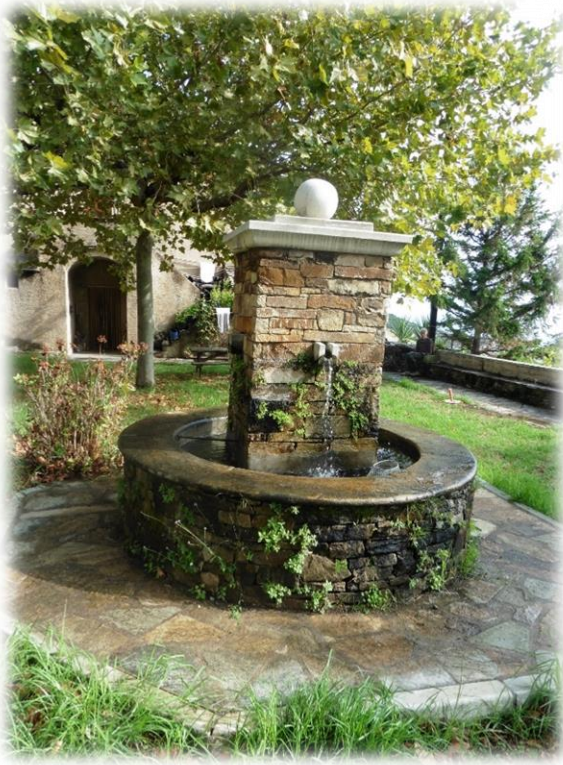

Dicht bij ons verblijf doe ik een heen- en terugwandeling langs een gedeelte van de Route van Cap Corse.

Dit is een overblijfsel van de Tour de Purettu. Op 5 november 1556 werd er vanuit deze toren, door slechts 7 mensen slag geleverd tegenover een overmacht van 300 Genuanen.

In kom in het piepkleine bergdorpje Poretto waar slechts enkele tientallen huizen staan, sommigen zijn zelfs niet eens te bereiken met de wagen.

De meeste huizen hebben een fabelachtig mooi vergezicht op de zee.

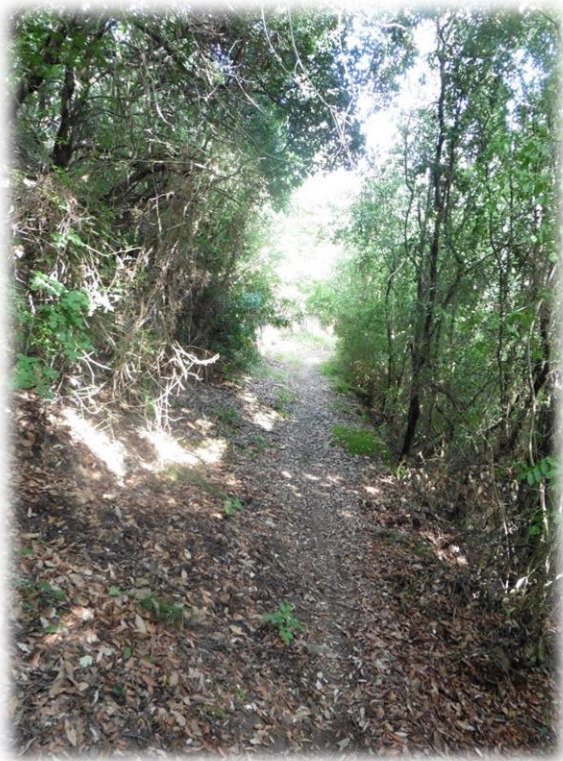

Deze natuurlijke bron met de naam Funtana Vechja, heeft het bergdorpje Poretto tot 1970 van drinkwater voorzien. Nu wordt het water nog enkel gebruikt voor de dieren. De bron zelf werd ontdekt in het begin van de 18de eeuw.

Een plaatselijke kunstenaar heeft zich mogen uitleven met heel eenvoudige middelen.

Ik kom in het schilderachtige bergdorpje Brando. Enkel de benedenkant is te bereiken met de wagen, de rest kan enkel maar te voet bereikt worden door kleine steegjes en langs trappen.

Je ziet duidelijk dat de mensen hier op een geheel andere manier leven dan wat wij gewoon zijn. Alle steegjes en terrasjes zijn mooi verzorgd, iedereen kuist de straat voor zijn deur.

Een niet modern winkelkarretje, niet mooi maar wel handig.

Voor het eerst zie ik een kurkeik op Corsica. Hij is niet gepeld. De kurkeik wordt ongeveer om de 9 jaar gepeld. Dit pellen moet omzichtig gebeuren, het is een stiel op zich. Als men

de kurkeik te ver pelt of men beschadigt de bast, dan sterft de boom af. De kurk wordt gebruikt voor het dichthouden van wijnflessen, voor isolatiemateriaal, voor tegels enz.

